

15 TEMMUZ'UN SONRASI

Muharrem Balcı

Haksöz Haber, Temmuz 2017

1. 15 Temmuz hadisesi Türkiye siyasi ve toplumsal yapısı bağlamında ne ifade etmektedir?

15 Temmuz hadisesini, toplumsal yapı bağlamında 'ihanet', siyasi yapı bağlamında 'basiretsizlik' olarak değerlendirebiliriz. Bir başka ifade ile 15 Temmuz "basiretsizlikle ihanetin müşterek çocuğudur" diyebiliriz.

Her toplumun kendi öz dinamikleri kadar, tarih içinde bir takım yanlışlıkları da vardır. Nitekim tarihte takıyyenin ihanete dönüşmesi örneğini yaşamış bir toplum olarak, basiretimizin açık tutulması gerekiyordu, beceremedik. Onlarca yıl elle tutulur bir siyasi kadro oluşturmamanın, popülist kaygıların, cemaatlerden oy beklentilerinin oluşturduğu kadük anlayışla, bir ihanet şebekesinin tüm kadrolara sızmasına ve hakim olmasına, dolayısıyla ihanetine göz yumuldu. Ülkenin tüm siyasi, bürokratik ve sivil toplum kadroları bu ihanet şebekesine teslim edildi. 50 yıllık siyasi kadrolaşma laflarının kof bir hayal olduğunu son 15 yılın basiretsiz politik arenasında çıplak olarak gördük.

Başka ne tür bir sonuç bekliyorduk? Ne istedilerse verilen, tüm istekleri karşılanan, iştahı kabartılan böylesi bir canavardan merhamet beklemek kadar büyük bir basiretsizlik olamaz. "Siyaseti biz, ülkeyi onlar yönetsin". Nitekim öyle oldu. Siyaseti rant süreci olarak görenler, milleti bir ihanet şebekesine, Meclis dahil her zeminde öve öve bitiremedikleri, ölesiye savundukları canavarın şefkatli(!) ellerine teslim ettiler. Şimdi de siyasi ayağını bulamıyoruz veya siyasi ayağı yokmuş diyorlar. Belki de şu karikatürü kapak yapmakta yarar vardır. Ola ki, bundan sonraki siyaset erbabı aklını başına alır.

2. 15 Temmuz sonrasında süreci güvenli biçimde yürütme adına başvurulana olağanüstü hal uygulamasının halen devam ettirilmesine nasıl bakıyorsunuz?

OHAL, aslında hukuk içinde bir kurum, bir uygulamadır. Anayasada düzenlenmiştir. Gerekli hallerde can simididir. Ancak OHAL’i tek başına terör olgusuna çare olarak görmek sakıncalıdır. Nitekim OHAL, Carl Schmidt’in ifadesiyle egemenin karar vereceği bir haldir. Burada ‘egemen’in ve karar vericiliğinin sorgulanması esastır. Hangi siyasi sistemde olduğumuzun değerlendirilmesi yapılmadan, hukuk ve yargı sisteminin tarafsızlığı ve bağımsızlığı sorgulanmadan oldubitti maşallah kafası ile OHAL’i kabullenmek, başta Müslümanlar olmak üzere tüm vatandaşların zafiyetine yol açar ve OHAL, kalıcı hale dönüşür. Öngörü odur ki, 2019 Başkanlık seçimlerine de OHAL ile girilecektir.

Esasen, 1980 İhtilali sonrasında çıkarılan OHAL yasasını aradan 25 yıl geçmesine rağmen, güncellemeden, hukukiliğini sorgulamadan, yetki kanunlarını çıkarmadan KHK’lara dayanak yapmak, tek kelime ile bir başka basiretsizliktir. İnşallah olmaz desek de, AİHM inşallah-maşallahlarla iş görmeyeceğine göre ileride Türkiye’yi tüm mal varlığımızı elimizden alabilecek miktarlarda tazminatlarla karşı karşıya getirecektir. Bu günlerde AİHM’in OHAL komisyonunu ve iç hukuk yollarının tüketilmesini adres göstermesini müjde gibi sunan merkez medyanın, tazminatlarla karşı karşıya kalındığında hangi tavrı alacağını düşünmek bile istemiyorum.

Dikkat çekmek istediğim bir başka nokta da, “OHAL uygulamasının kime ne zararı var, neyiniz eksik?” beyanlarının bir başka basiretsizliğe yol açmasıdır. OHAL bir istisna halidir. İstisnaların bir zararı yok ise esası, normal hali neden konuşuyoruz ki? Sürekli teyakkuz hali bir ülkenin yönetimi olamaz. Tarihte böyle bir yönetim durumunun örneği yoktur. OHAL bir istisna halidir ve ne kadar kısa sürerse o kadar hayırlıdır. Aksi hal, yönetimsizlik, keyfilik demektir. OHAL uygulamalarından, özellikle emniyet ve yargı uygulamalarından rahatsızlıkların, Cumhurbaşkanının deyimiyle “at izi – it izi” söylemlerinin altında yatan gerçek, OHAL keyfiliklerinden başka bir şey değildir. At izi – it izi’nden şikâyetçi olanların OHAL’den rahatsızlık söylemlerine daha bir kuşatıcı yaklaşımı beklenir.

3. FETÖ ile mücadele adına devletin idare ve yargı düzleminde takındığı tavrı haklı ve meşru buluyor musunuz?

‘Ben demiştim’ söylemi abes görünse de, 40 yılı aşkındır, ‘hukukun yaygınlaştırılması – özgürlüklerin teminatı olma’ çalışmaları yapmaya dikkat çektik. Ancak bu uyarılar iktidar ve yanlılarının popülist yaklaşımları yüzünden başarılı olamadı.

Elbette ki devlet, karşılaştığı ihanet karşısında kendini ve halkını korumaya alacaktır. OHAL uygulaması da bunun ifadesidir. Hukuk içinde bir kurum olan OHAL’i, evrensel hukuk kurallarını es geçmeden uygulamak zorundadır. Burada, bazı seslerin, “iyi ama bu hainlerle başka türlü başa çıkma imkânı yok” söylemlerini çok anlamsız bulmalıyız. Özellikle de hukuk içinde olmayan kavramları ve kurumları uygulamaya koymaktan kaçınmalıyız. Örnek olarak, sanık veya hükümlülerin ailelerini, çocuklarını ömür boyu töhmet altında bırakacak beyanlardan, hain sıfatlarından, hukuk içinde olmayan suçlamalardan kaçınmalıyız.

Bir başka örnek de, bu suçluların, cezalarını çektikten sonra, ayrıca halk tarafından da cezalandırılacakları söylemidir. Allah korusun, son yıllarda tehlikeli bir hal alan bu “linç” söylemleri bir “linç kültürüne” dönüşmektedir.

4. Bu süreç başka türlü yürütülebilir miydi?

Halkımız ilk defa böyle bir ihanetle karşı karşıya kalmıştır. Öncelerinde epeyce darbe görmüş insanımız, bu ihanet karşısında epeyce şaşmıştır. Bu ihanet, evvelkilerden çok farklı ve neredeyse her kurum ve hane içinde yuvalanmış bir şebekeye dönüşmüştür. İçinde FETÖ üyesi olmayan kurum kalmadığı gibi, yine içinde FETÖ üyesi olmayan aile azdır. Bu durumda bu şebeke ile nasıl mücadele edileceğine dair bir fikir ve eylem oluşturmada bocaladığımızı söyleyebiliriz. Hiç beklemediğimiz, alışık olmadığımız bir durumla karşı karşıya kaldık.

Aslında bu ihanet şebekesi, yukarıda da izah etmeye çalıştığımız gibi, ihanetinin uç göstergelerini vermiş, iştahı kabartılmış, aleyhine söylem ve şikâyetler iktidar ve ajanları tarafından bastırılmış bir hareketti. Meclis’te bakanların savunmalarını, kanaat önderlerinin sahip çıkmalarını hatırlayalım. Bu bastırılma sürecinde girmediği kurum ve ev kalmamıştı. Şimdi böylesi bir yapı ile mücadele etmek, evvelce böyle bir pratiğe sahip olmayan, böylesi bir basiretsizliği yaşamış olmayan toplum için gerçekten zordur.

Ancak tüm zorlukların bir çaresi vardır. O da “**hukuk içinde kalmak**”tır. Ne yazık ki, son on yılların pratiğinde hukuka değer verilmemesi, hatta değersizleştirilmesi, bu gün halkımızın ve kurumlarımızın hukuk içinde kalmasını zorlaştırmaktadır. Bundandır bu ihanet şebekesi ile mücadelede bocalamamızın sebebi.

Yine de hukuk içinde kalarak, başta evrensel hukuk kuralları ve İslam Hukuku kuralları ve yürürlükteki kurallardan taviz vermeden uygulanacak yargı ve iyileştirme eylemleri tek çözüm olarak görülmektedir.

5. Tüm bu gelişmeler karşısında İslami camianın tavrını nasıl değerlendiriyorsunuz?

İslami Camia. Doğrusu böyle bir camia kaldı mı diye sormak gerekiyor. Zira camianın FETÖ karşısında başlangıcından bu yana gösterdiği tavır tam bir çözümsüzlük halidir. Bir başka yönüyle de camia, iktidarlardan yana veya iktidarlara hasım anlamında ikili bir vaziyet sergiliyor. Tabii ki ağırlıklı olarak iktidarlardan yana. Hâlbuki bu camiaya sorsanız, her biri kendini sivil toplum olarak adlandırıyor. Sivil toplumun kuruluşlarının iktidarlara karşı ne yanında ne de hasım olarak değil, uzağında durması gereken tavırdan habersizdirler.

Düne kadar hem iktidardan yana, hem de FETÖ’den yana tavır takınan, aslanlar gibi FETÖ savunuculuğu yapanlar, şimdi tam da iktidardakiler gibi FETÖ düşmanlığı sergiliyor, **düşman ceza hukuku** uygulamalarını arzuluyorlar. Bunun adı doğrudan doğruya ‘aymazlık’tır. Ne yazık ki bu aymazlığı hem camia / cemaatler, hem de iktidarlar sergilemiştir. Geline nokta destekçilik anlamında ifrattan, düşmanlık anlamında tefrite savrulan, hukuk ve kul hakkından uzak bir tavır sergileniyor. Bir başka ifade ile bu güne kadar ülkenin hiçbir yarasına merhem olmamış camia, bu gün de ülkenin bu önemli sorununa çare üretmek bir yana, yarayı derinleştirmekten başka bir şey yapmıyor.